

2013

DEĞERLENDİRME RAPORU

Kasım 2013

ANKARA

BİLİŞİM'2013 DANIŞMA KURULU

Tayfun ACARER	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanı
Eşref ADALI	İstanbul Teknik Üniversitesi Bilgisayar ve Bilişim Fakültesi Dekanı
Orhan AKBULUT	ATOS Türkiye CEO'su
Erkan AKDEMİR	Avea Genel Müdürü
Mustafa AKGÜL	İnternet Teknolojileri Derneği Başkanı
Mehmet AKYELLİ	TOBB-Bilgisayar Yazılım Meclisi Başkanı
Melih AKYILMAZ	4S Genel Müdürü
Kerem ALKİN	Mobil Servis Sağlayıcı İş Adamları Derneği Başkanı
C. Müjdat ALTAY	Netaş Genel Müdürü
Yusuf Ata ARIAK	Serbest Telekomünikasyon İşletmecileri Derneği Başkanı
Yasemin ASLAN	Tübitak Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Daire Başkan V.
Ahmet Hamdi ATALAY	Bilgi Güvenliği Derneği Başkanı
Ümit ATALAY	Innova Genel Müdürü
Volkan ATALAY	ODTÜ Rektör Yardımcısı
Emin Sadık AYDIN	Kalkınma Bakanlığı Bilgi Toplumu Dairesi Başkanı
Burak AYDIN	İntel Genel Müdür
Emin Haluk AYHAN	MHP Araştırma-Strateji Gel. Sorumlu Genel Başkan Yrd.
Nil BAĞDAN	Software AG Genel Müdürü
Ufuk BALCI	Netcad Genel Müdürü
Recep BARUT	STM Genel Müdürü
Ragıp BAŞBUĞ	TÜBİDER Bilişim Sektörü Derneği Başkanı
Murad BAYAR	Savunma Sanayii Müsteşarı
Levent BERKMAN	Softtech Genel Müdürü
Erol BİLECİK	Index Grup CEO'su
Cabir BİLİRGEN	T.C. Ulaştırma, Den. ve Haberleşme Bakanlığı Bakan Danışmanı
Abdullah BÜYÜKBAYRAM	AB Danışmanlık Başkanı
Isabel Gomez CAGIGAS	IBM Türk Genel Müdürü
Kemal CILIZ	Bilişim Sanayicileri Derneği Yönetim Kurulu Başkanı
Süreyya CİLİV	Turkcell Genel Müdürü
Ümit CİNALI	Cisco Systems Türkiye Genel Müdürü

Bülent ÇELEBİ	AirTies Yönetim Kurulu Başkanı
Atilla ÇELİK	T.C. Ulaştırma, Den. ve Haberleşme Bakanlığı Haberleşme Gn. Md.
Özkan DALBAY	Türksat Genel Müdürü
Filiz DOĞAN	Oracle Genel Müdürü
İhsan DURDU	T.C. Ulaştırma, Den. ve Haberleşme Bakanlığı Bakan Danışmanı
Murat DURSUN	Mobil İletişim Araçları ve Bilgi Teknolojileri İş Adamları Derneği Başkanı
Faruk ECZACIBAŞI	Türkiye Bilişim Vakfı Başkanı
Murat ERKAN	Superonline Genel Müdürü
Volkan EVRİN	Linux Kullanıcıları Derneği Başkanı
Arzu GENÇOĞLU	Gartner Türkiye Genel Müdürü
Ergün GÜLER	Vestel Genel Müdürü
Abdullah Raşit GÜLHAN	Sinerjiturk Etkin İş ve Güç Birliği Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı
Doğan Ufuk GÜNEŞ	Yazılım Sanayicileri Derneği Başkanı
Hüseyin GÜRER	Deloitte Türkiye CEO'su
Emrehan HALICI	CHP Bilgi ve İletişim Teknolojileri Genel Başkan Yardımcısı
Bülent HİÇSÖNMEZ	Google Türkiye Genel Müdürü
Abdullah Orkun KAYA	TTNET Genel Müdürü
Türksel KAYA BENSGHİR	TODAİE E-Devlet Merkezi Müdürü
Zeynep KESKİN	SAP Türkiye Genel Müdürü
Muammer KETİZMEN	Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fak. Öğretim Üyesi
Murat Cenk KIVILCIM	Alcatel-Lucent Genel Müdürü
Aydın KÖKSAL	Bilişim Limited Şirketi Genel Müdürü
Alim KÜÇÜKPEHLİVAN	Başarsoft A.Ş. Genel Müdürü
Adil Zafer MÜFTÜOĞLU	Tüm Telekomünikasyon İş Adamları Derneği Başkanı
Mehmet NALBANTOĞLU	Koç Bilgi Grubu Genel Müdürü
Mesut ORTA	T.C. Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdür Yrd.
Gökhan ÖĞÜT	Vodafone Türkiye Genel Müdürü
Tuncer ÖREN	Ottawa Üniv.Bilgi Tekn. ve Mühendisliği Okulu Emeritus Profesör
Şadi ÖZDEMİR	Bilişim ve Yazılım Eser Sahipleri Meslek Birliği YK Başkanı

Serhat ÖZEREN	İnternet Kurulu Başkanı
Tamer ÖZMEN	Microsoft Türkiye Genel Müdürü
Can ÖZTURAN	Boğaziçi Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölüm Başkanı
Ömer ÖZTÜRK	Merkez Bankası Bilişim Teknolojileri Daire Başkanı
Fusun Sarp NEBİL	Tüm İnternet Derneği Yönetim Kurulu Başkanı
Gökhan SAY	Symantec Türkiye Genel Müdürü
Hayri SEVER	Hacettepe Üniversitesi Bilgisayar Müh. Bölüm Başkanı
Süleyman SOYLU	AK Parti Ar-Ge'den Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı
Hasan SÜEL	Vodafone Regülasyon ve Kurumsal İlişkilerden Sorumlu Gn. Md. Yrd.
Gölay ŞAKİROĞULLARI	Bilgisayar Mühendisleri Odası Başkanı
Levent ŞENSEZGİN	CA Türkiye Genel Müdürü
Tuğrul TEKBUŁUT	Logo Yönetim Kurulu Başkanı
Cengiz ULTAV	Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı
Serdar URÇAR	HP Türkiye Genel Müdürü
Nafiz ÜNLÜ	Türkiye Bilişim Güvenliği Derneği Başkanı
Mustafa YANARTAŞ	Bilişim Sektörü Dernekleri Federasyonu Başkanı
Adnan YAZICI	ODTÜ Bilgisayar Mühendisliği Bölüm Başkanı
Tahsin YILMAZ	Türk Telekom CEO'su
Halim ZAIM	Fujitsu Siemens Türkiye ve Balkan Ülkeleri Genel Müdürü
Ahmet ZİYAL	Oytek Genel Müdürü

GİRİŞ

Bu rapor, Türkiye bilişim teknolojileri (BT) sektöründe bulunan tarafların ilgisini 2013 genel değerlendirmesine odaklamak üzere, Türkiye Bilişim Derneği (TBD) tarafından hazırlandı. Raporun amacı, istatistiki verilerden hareket ederek, siyasi iradeyi kullananlar ile BT sektörü üzerine politika belirleyen karar alıcılara destekleyici ve yol gösterici olmaktır.

2013'te özellikle ticaret ortaklarının en büyüğü konumundaki Euro bölgesindeki krizin sürmesi, Türkiye açısından sıkıntı yarattı.

22 Mayıs 2013'te Amerikan Merkez Bankası'nın (Federal Reserve Banks-FED) tahvil alım programında azaltmaya gideceğini açıklaması, yükselen piyasa ekonomilerinde olduğu gibi Türkiye'den de hızlı ve yüksek miktarda yabancı kaynak çıkışlarına yol açtı. Borsa hızla düşmeye başladı, kur ve faizler yükseldi.

Bu olayın etkisi Türkiye üzerinde benzer ekonomilerdeki etkiden çok daha yüksek oldu. Bunda FED açıklamasından sonra ortaya çıkan Gezi Parkı olaylarının yarattığı siyasal tansiyon artışı ve bunun dünyaya yansımalarının etkisi de söz konusudur.

Bu arada Türkiye, 2018 yılı sonuna kadar izleyeceği ekonomik yol haritasını tamamladı. 1960'lı yıllardan bu yana uygulanan Kalkınma Planı'nın 10'cusu, Yüksek Planlama Kurulu ve Bakanlar Kurulu'nun onayından sonra 13 Haziran 2013'te Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne (TBMM) sevk edildi. Yıllık ortalama yüzde 5.5 büyümenin hedeflendiği 10. Kalkınma Planı Dönemi'nde cari açıktaki belirgin düşüş gerçekleştirecek ve enflasyonun yüzde 4.5 buçuğa düşürülmesi planlandı. Plan'da 2013'te ülkemizde BT sektörünün yüzde 4.5 oranında büyüyeceği öngörüldü. Ekonomi Bakanlığı, Türkiye'nin yazılım ihracatı hedefini 2013 için 1 milyar ABD doları, 2023 için ise 10 milyar ABD doları olarak açıkladı.

BT sektörünün 2013 için vergisiz teşviklerle, ciddi şekilde gelişmesi bekleniyordu. Ancak teşvik ve desteklerde fazla gelişme olmadı. Sadece Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın "Elektronik Haberleşme, Uzay ve Havacılık Sektöründe Araştırma Geliştirme Projelerinin Desteklenmesine İlişkin Yönetmelik"i ile Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın teknoloji girişimcilerine sağladığı teşvik ve destekler yürürlüğe kondu.

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, bilişim ve çok üst teknolojik ürünlere yönelik Ar-Ge çalışmalarına 300 milyon TL kaynak ayırdıklarını, bu bütçeyi 2013 yılında kullanmaya başlayacaklarını açıkladı. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı da, geliştirdiği teknolojik ürünü yurtiçi ve yurtdışında tanıtmak ve pazarlamak isteyen girişimcilere, 50.000 TL kadar hibe desteği (Teknolojik Ürün Tanıtım ve Pazarlama Destek Programı) vereceğini duyurdu.

Diğer gelişmişlik göstergeleri gibi BT'nin de yaygın ve etkin kullanımı, ülkemiz için büyük önem taşıyor. Ülke ekonomisine önemli ölçüde katkı sağlayacak duruma gelmiş olan bu sektörün, ulusal sermaye ve yatırımlarla büyümesi, ihracat içindeki payının artırılması, yeni iş alanları yaratmak üzere devlet tarafından desteklenmesi kaçınılmaz hale gelmiştir.

Önümüzdeki yıllarda BT sektöründe "bulut bilişim", "akıllı uygulamalar" , "mobil" ve nesnelere interneti (M2M) alanında daha çok yeni proje göreceğiz . 2012'de bulut bilişim yatırımları dünyada hızla arttı ve 109 milyar ABD Doları erişti. Bulut bilişim yatırımlarının 2013'te dünyada 150 milyar ABD doları bulması öngörülmüyor.

Geleceğe dair yapılan her türlü öngörü ve çalışmada, mevcut durumdaki BT kullanım kapsamını önemli şekilde değiştirmedikleri sürece Türkiye'nin BT alanında sadece bir tüketici

ülke olarak yer almaya devam edeceği gösterilmektedir. Bu nedenle BT sektörünün yalnız ekonomik kalkınmanın değil, sosyal kalkınmanın da motoru olduğunun kabul edilmesi gerekmektedir. Bugün artık BT'nin kullanımı, sosyal hayatın ayrılmaz bir parçası haline almıştır.

Türkiye'nin bilişim toplumuna dönüşebilmesi, ancak ve ancak, toplumun geniş kesimlerinin BT sektöründeki mal ve hizmetlerden yararlanmasıyla mümkündür. Bunun en önemli koşulu ise, devlet eliyle gerçekleştirilen işlemlerde BT araçlarının yaygın ve elverişli bir şekilde kullanılmasıdır.

Bu rapor, BT sektörü ile ilgili olarak kamu, sivil toplum kuruluşları, uluslararası kuruluşlar ve özel sektör araştırma şirketleri tarafından yayınlanan raporlara alternatif değildir. Söz konusu raporları eleştirmek veya geliştirmek amacıyla da hazırlanmamıştır. Raporun, tablo, grafik gibi araştırma sonuçlarından mümkün olduğu kadar arındırılarak, çok öz olarak hazırlanmasına özen gösterilmiştir.

TBD Yönetim Kurulu tarafından Bilişim 2013 Danışma Kurulu Üyelerinin görüşüne sunulmuş olan rapor, gelen öneri ve eleştiriler çerçevesinde gerekli güncellemeden geçmiştir. Raporun, TBD Yönetim Kurulu'nun kararı ile Bilişim 2013 etkinliğinde kamuoyuna duyurulmasına karar verilmiştir.

2013 Değerlendirme Raporu'nun oluşumuna katkı veren herkese ve ayrıca, raporun hazırlanmasını sağlayan başta Fatma Ağaç olmak üzere, Koray Özer, Türker Gülüm ve İ. İlker Tabak'a teşekkürü bir borç biliriz.

Saygılarımızla

Türkiye Bilişim Derneği

Yönetim Kurulu

2012 YILI İÇİN ÖZET

Bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) sektörü, 2012'de dünya genelindeki eğilim ve gelişmeleri izlemekle yetinirken, 2012'nin neredeyse tamamı durgun geçti. Dünyada 2012'nin sonunda BT ürün ve servis harcamaları, 3,7 trilyon dolara ulaştı. 2011'de bu rakam 3,5 trilyon dolar seviyesindeydi. Fark yüzde 2,5 dolayında. 2011'e göre yüzde 1.4 oranında büyüyen BT pazarının değeri de 2012'de 1,7 trilyon dolara erişti (telekomünikasyon lokomotif sektör olarak yer aldı).

Yılın başında açıklanan Küresel Bilgi Teknolojileri Raporu'na göre, Türkiye, 142 ülke içinde 52'nci sırada yer aldı. Türkiye'de BİT pazarı, 2012'de 30 milyar Dolar büyüklüğe ulaştı. Donanım, yazılım ve bilişim hizmetleri alanı, 2012'de 7 milyar dolara; Telekom pazarı ise, 23 milyar dolara yükseldi.

Facebook kullanıcı sayısı bir milyarı aştı. En büyük Facebook kullanıcısı 155 milyon 710 bin ile ABD, onun ardından 43 milyon ile Endonezya ve Hindistan oldu. Türkiye, 31 milyonu aşan abonesiyle dördüncü sırada yer aldı.

Bulut bilişim yatırımları da dünyada hızla arttı. 2011 yılında 91 milyar olan bulut teknolojisinin değeri, 2012 sonunda yüzde 19 oranında bir artışla 109 milyar dolara ulaştı.

Sektörün aktörleri, 2012 yılını, "küresel ekonomik çalkantının özellikle Avrupa Birliği (AB) ülkeleri başta olmak üzere yeniden yükselişe geçtiği ve belirsizliğin arttığı bir yıl" olarak değerlendirdi. Son yıllarda ortalama yüzde 10 seviyesinde olan büyüme, geçen yıl biraz geriye düştü.

Bir araştırmaya göre, 2012 yılı dünyada 3 bine yakın işlemle bilişim sektörü açısından hareketli geçti ve en önemli işlem Amerikalı Cisco Systems' in İngiltere merkezli NDS Group'u 5 milyar dolar bedelle satın alması olduğu belirtildi. Facebook'un Instagram'ı 1 milyar dolar karşılığında satın alması da 2012 yılında dünyada gerçekleşen dikkat çekici işlemlerden biri olarak değerlendirildi.

Araştırma, 2012 yılında, Türkiye'de çok sayıda e-ticaret yatırımının gerçekleşmesi, İnternet üzerinden alışveriş hacminin önümüzdeki dönemde de artmasını bekleyen yatırımcıların, sanal dünyada yer almaya çalıştıklarını gösterdi.

Bir başka araştırma ise, en önemli gelişmenin ise ihracat alanında olduğunu ortaya çıkardı. 2012 yılında Türkiye bilişim sektörünün toplam ihracatı 1,08 milyar lira olarak gerçekleşti. Bu ihracat verisi bir önceki yıla göre yüzde 23 daha büyük bir miktarı ifade ediyor. Bilişim sektörü ulaştığı bu büyüklük ile milyar lira ihracat yapan öncelikli sektörler arasında yerini aldı.

Türkiye'de bilişim sektörü, 2012 yılında gerçekleşen 43 işlemle enerji sektöründen sonra en çok satın alma ve birleşme gerçekleştirilen sektör oldu. Sektörde irili ufaklı çok sayıda işlem gerçekleşti; satın alma ve birleşme işlemlerinde sektörün özellikle işlem sayısı açısından ön plana çıktığı bir yılı geride bıraktı. Sektörde öne çıkan en önemli işlem Yemeksepeti'nin yüzde 36,7 hissesinin 44 milyon ABD doları bedelle Amerika merkezli özel sermaye fonu General Atlantic tarafından satın alınmasıydı. Bununla beraber, özel bir yatırımcının İndeks Bilgisayar'ı, İngiltere merkezli Perform Group'un ise Maçkolik

İnternet Hizmetleri'ni satın alması da öne çıkan işlemler arasında yer aldı. Ayrıca, sektörde yeni kurulmuş olan çok sayıda İnternet sitesinin satın alma ve birleşme işlemlerine konu olması da bir diğer dikkat çeken gelişme oldu.

Yılın son çeyreğinde altı milyondan fazla alan adı İnternet'e eklendi. Böylece 31 Aralık 2012 itibariyle toplam kayıtlı alan adı sayısı, dünya çapındaki tüm Üst Seviye Alan Adları (Top-Level Domains – TLDs) bazında 252 milyonu aştı.

Küresel çaptaki 6,1 milyonluk alan adı artışı, 2012 yılının üçüncü çeyreğine kıyasla yüzde 2,5 oranında büyüdü. 2011'in son çeyreğinden bu yana, dünya çapındaki kayıtlar 26,6 milyonluk (yüzde 11,8'lik) bir büyüme gösterdi. 2012 yılında Türkiye'de bilişim sektörü açısından atılan en önemli adımlardan biri 1 Temmuz 2012 itibariyle yürürlüğe giren Yeni Türk Ticaret Yasası oldu. Bu yasa gereğince, ticari işletmelere İnternet sitesi kurma zorunluluğu getirildi.

2013 YILINDA NELER OLDU?

Dünya

Krizler devam etti

2013 yılı, küresel ekonomik sorunların devam ettiği bir yıl oldu. Yunanistan'ın ekonomik iflasın eşliğine gelmesiyle Avrupa Birliği (AB) ülkeleri isteksiz de olsalar Yunanistan'ın geleceğini garanti altına alma peşine düştüler.

Avrupa, Amerika'dan oldukça sonra girdiği krizden çıkma yolunda henüz çok başlarda. İrlanda, Yunanistan ve Güney Kıbrıs battı. İrlanda toparlanıyor ama ötekiler kurtarılma paketleriyle ayakta durmaya çalışıyor. Portekiz ve bazı küçük ülkeler sıkıntıda.

Japonya, 20 yıldan bu yana içinde bulunduğu krizden çıkmak için yeni bir program ve yeni bir ekonomi politikası uygulaması içine girdi.

Gelişme yolundaki ülkelerin lokomotifi konumundaki Çin'de birçok sorun yavaş yavaş su yüzüne çıkıyor. Büyüme hızındaki düşüş sorunların daha ayrıntılı incelenmesine yol açtı.

ABD Temsilciler Meclisi'nin neredeyse 5'te birinin imzaladığı tek sayfalık mektup, federal hükümetin kısmen kapanmasına ve siyasal çıkmaza neden oldu. Bir milyona yakın kamu çalışanı zorunlu izne gönderildi.

BT sektöründe büyüme sürüyor

Tüm bu gelişmelerin yanında dünyada 2013 yılında BT alanındaki bütün harcamaların yüzde 4.1 büyümeyle 3.8 trilyon doları bulacağı öngörüldü. PC, tablet, akıllı telefon ve yazıcı gibi cihaz harcamalarının ise 2013'te yüzde 7,9 oranında artarak 718 milyar dolara erişeceği belirtildi.

Gezegener arası ilk İnternet testi yapıldı

ABD Ulusal Havacılık ve Uzay Dairesi (National Aeronautics and Space Administration-NASA) ve Avrupa Uzay Ajansı (European Space Agency -ESA), Uzay ve Dünya arasında yapılan ilk İnternet bağlantısını gerçekleştirdi.

BKM, PCI SSC kuruluna Türkiye'den seçilen ilk üye oldu

Türkiye'de ödeme sistemlerinin geliştirilmesi vizyonunda çalışmalarını sürdüren bankaların ortak platformu Bankalararası Kart Merkezi (BKM), Ödeme Kartı Endüstrisi (Payment Card Industry- PCI) Güvenlik Standartları Konseyi'nde Danışma Kurulu üyeliğine seçildi.

İstanbul, İnternet'in "küresel merkezi" oldu

İnternet Tahsisli Sayılar ve İsimler Kurumu (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers -ICANN) Amerika dışında Türkiye ve Singapur'da İnternet dağıtım merkezi kurulmasına karar verdi.

Dünya ve İnternet

Dünyada yaklaşık 2 milyar kişi İnternet'e bağlı. Bu, dünya nüfusunun yaklaşık üçte biri anlamına geliyor. 2013'te İnternet trafiğinin yüzde 80'inden fazlası masaüstü veya dizüstü bilgisayarlardan gelmeye devam edecek.

Çevrimiçi Eğitim

Dünya çapında Kitleli Açık Çevrimiçi Dersler (MOOCs: Massively Open Online Courses) teknolojilerine büyük ilgi gösterildi. Bu alanda özellikle A.B.D. tabanlı Udacity, Coursera, EdX, Khan Academy ve Udemy, Almanya tabanlı Iversity ve İngiltere tabanlı FutureLearn gibi platformlar popüler oldu. MOOCs potansiyel yıkıcı bir teknoloji mi, yoksa gereğinden fazla büyütülen bir teknoloji mi gibi soruları çağrıştırarak üniversitelerde tartışmalara konu oldu.

Türkiye

Bilişim pazarı

Resmi Gazete'de yayımlanan 2014 Hükümet Programına göre, 2014'te elektronik haberleşme pazarı 18,6 milyar, bilgi teknolojileri pazarı da 12 milyar ABD Dolarına ulaşacaktır. Elektronik haberleşme ve bilgi teknolojileri pazarının toplamda 30,6 milyar ABD Dolarını bulması öngörülüyor. 2014 yılında elektronik haberleşme ve bilgi teknolojileri pazarlarının 2013 yılına göre yüzde 10 oranında büyüyerek sırasıyla 6 ve 12 milyar ABD dolarına ulaşması beklenmektedir. [Bilişim sektörünün 2013'te 3,8 trilyon ABD Doları harcama yapması](#) öngörülüyor.

Firma Hareketleri

Nisan ayında Logo Yazılım'ın yüzde 36'sı 48.2 milyon TL'ye İngiltere merkezli fon şirketi Mediterra Capital Partners'ın iştiraki olan EAS Solutions SARL'a satıldı. Temmuz ayında Logo Yazılım, aynı sektörde yer alan Netsis Yazılımı satın aldı.

Telekomünikasyon Pazarı

2014 Hükümet Programına göre Sabit genişbant erişim pazarında, Haziran 2013 itibarıyla, abone sayısı bazında, DSL hizmeti sunan alternatif internet servis sağlayıcılarının pazar payı yüzde 10,8 ve kablo internet hizmeti sunan işletmecilerin pazar payı yüzde 6,1'dir. Bu rakamlar dikkate alındığında geçen senenin aynı dönemine kıyasla DSL ve kablo internet hizmeti sunan alternatif işletmecilerin pazar paylarında kayda değer bir değişim görülmemektedir. Diğer yandan alternatif işletmecilerin fiber internet hizmeti pazarındaki payı 4,6 puanlık bir artışla yüzde 10,7'ye ulaşmıştır. Fiber internet hizmetindeki bu gelişmeye rağmen, Türkiye'de sabit genişbant erişim pazarındaki rekabet düzeyi AB ülkeleriyle kıyaslandığında, düşük kalmaktadır. Numara taşınabilirliği ve her yöne tarifelerin etkisiyle ikinci hatların bir kısmının iptal edilmesi sonucunda 2009 ve 2010 yıllarında düşüş gösteren mobil telefon abone sayısı ise son üç yılda bir miktar artış kaydetmiştir. Sabit telefon abone sayısındaki düşüş hızla devam etmektedir. Gerek ses gerekse genişbant pazarında sabit-

mobil ikamesi güçlü şekilde etkisi göstermektedir. Tüketiciler hizmetin sabit mi yoksa mobil mi olduğuna, yani arkada yatan şebeke yapısından bağımsız olarak, bakmadan tercihlerini yaptıklarından sabit ve mobil sektördeki düzenlemelerin benzer yapıda olması sabit genişbantın büyümesi için elzemdir. Yakınsama dikkate alınarak düzenlemelerin tekrardan gözden geçirilmesi gerekmektedir.

Genişbant hizmetlerinin kullanımındaki artışa paralel olarak, çeşitli işletmeciler tarafından hem sabit hem de mobil genişbant bağlantılar üzerinden sunulan telefon, video yayını, veri iletişim hizmetleri vb. yakınsama hizmetlerinin sayısının da arttığı gözlenmektedir. Bu sürecin önümüzdeki dönemde daha da hızlanması beklenmektedir.

2014 yılında genişbant abone yoğunluğunun yüzde 45 olarak gerçekleşeceği tahmin ediliyor. Hızla büyüyen mobil uygulama pazarının, 2013 yılında 29,5 milyar ABD Doları, 2014 yılı sonunda ise 35 milyar ABD Doları olması bekleniyor. Türkiye’de yaklaşık 100 firmanın 50 ülke ve 12 serbest bölgeye ihraç ettiği yazılım ihracatının 2013 yılında 1 milyar ABD Doları olması hedefleniyor.

Sektörel ve bölgesel önceliklerin yanı sıra, e-Dönüşüm Türkiye Projesi ve Bilgi Toplumu Stratejisi’yle uyumlu projelere (Kayıtlı elektronik posta-KEP, e-vize, entegre devreli pasaport vb.) ağırlık verildi.

BT sektöründe iyi bir yıl geçirmesi beklenen kategorilerin başında mobil ve kurumsal hizmetler geliyor. Bu kategorilerdeki büyümenin 2014’te de devam etmesi öngörülüyor. Kişisel bilgisayar, tablet, akıllı telefon ve yazıcı gibi cihaz harcamalarının ise 2013’te, 2012 yılına oranla yüzde 7.9 artarak 718 milyar ABD Dolarına erişeceği bekleniyor.

Sektörün harcama konusundaki yükünü telekomünikasyon servisleri çekiyor. Bu alandaki harcamaların 1.69 trilyon ABD Doları olacağı ifade edilirken, donanım satışlarının da yüzde 8’lik bir büyüme ile 718 milyar ABD Dolarına ulaşacağı kaydediliyor. Özellikle akıllı cihaz satışları, artışı kişisel bilgisayar satışlarının yükselmesini engellerken, yazıcı satışlarının düşmesine sebep oluyor.

Bilgi Toplumu Stratejisi ve Eylem Planı

Kalkınma Bakanlığı Bilgi Toplumu Dairesi, Bilgi Toplumu Stratejisi’nin yenilenmesine ilişkin hizmet alımı projesi kapsamında ve McKinsey Danışmanlık Hizmetleri Limited Şirketi ile hizmet akdi imzalamış ve bu kapsamda ilgili paydaşların görüşleri alınarak Bilgi Toplumu Stratejisi ve Eylem Planı’nın hazırlanmasında yardımcı olacak raporlar üretilmiştir. İlk rapordan farklı olarak 8 ana başlıkta öngörüler toplanmış olup, taslak çalışmalar da internet üzerinden değerlendirmeye açılmıştır. Kalkınma Bakanlığı 2013 yılı sonuna kadar Bilgi Toplumu Stratejisi ve Eylem Planını tamamlayarak kamuoyu ile paylaşmayı planlamaktadır.

Siber Güvenlik Stratejisi ve Eylem Planı

Siber Güvenlik Stratejisi ve Eylem Planı, 20 Haziran 2013 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Pardus

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) öncülüğünde geliştirilen açık kaynaklı ulusal işletim sistemi Pardus'un 2013 sürümü, önceki sürümlerin yapısından farklı olarak Debian tabanlı olacak şekilde kamu kurumlarının yanı sıra küçük ve orta ölçekli işletmeler (KOBİ) ile özel sektörün de kullanımına sunuldu.

TBMM Mobil uygulamaya geçti

Mart 2013'te Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin (TBMM) mobil uygulamaya geçtiği duyuruldu. Yeni uygulamayla artık milletvekilleri ve personel, akıllı telefonlar ve cihazlarla, Meclis'in faaliyetleri ve Meclis'le ilgili bilgileri izleyebilecek.

Ulusal Veri Merkezleri Strateji Belgesi

Veri Merkezleri ve Bilgi Güvenliği Konferansı kapsamında değişik kurum ve şirketlerden yaklaşık 60 kişinin katılımıyla "Ulusal Veri Merkezleri Strateji Belgesi" oluşturmak üzere çalıştay düzenlendi. Doküman hazır olduğunda kamuoyu ile de paylaşılacak.

10. Kalkınma Planı

Kalkınma Planı'nın 10'cusu, Yüksek Planlama Kurulu ve Bakanlar Kurulu'nun onayından sonra 13 Haziran 2013'te TBMM'ye sevk edildi ve kabul edildi. Plana bağlı 2014 yılı programı da yayınlandı. Yıllık ortalama yüzde 5,5 büyümenin hedeflendiği 10. Kalkınma Planı Dönemi'nde cari açıktaki belirgin düşüş gerçekleştirilecek ve enflasyonun yüzde 4,5'e düşürüleceği öngörülmektedir.

Türkiye'de bilgisayarla tanışma yaşı

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması 2013 verilerine göre, 2013 yılının ilk çeyreği itibarıyla 16-74 yaş grubundaki bireylerde bilgisayar ve İnternet kullanım oranları sırasıyla yüzde 49,9 ve yüzde 48,9 oldu. Evlerin yüzde 49'u İnternet'e erişirken Türkiye'de bilgisayar kullanımı ortalama 8, İnternet kullanımı ise 9 yaşında başlıyor.16-74 yaş grubundaki tüm bireylerin yüzde 39,5'i düzenli olarak İnternet kullanıyor.

Bilgisayar ve İnternet kullanım oranları 16-74 yaş grubundaki erkeklerde yüzde 60,2 ve yüzde 59,3 iken, kadınlarda yüzde 39,8 ve yüzde 38,7. Bilgisayar ve İnternet kullanımı kentsel yerlerde yüzde 59 ve yüzde 58, kırsal yerlerde ise yüzde 29,5 ve yüzde 28,6 olarak belirlendi.

11. Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Şurası

11. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Şurası, İstanbul Kongre Merkezi'nde 5-7 Eylül 2013'te gerçekleştirildi. Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Binali Yıldırım, 2023 yılı için genişbant İnternet abone sayısı hedefini 45 milyona yükselttiklerini açıkladı.

Türkiye'nin ilk uluslararası SEO Konferansı yapıldı

Arama Motoru Optimizasyonu (Search Engine Optimization –SEO) konusunda Türkiye'de ilk uluslararası konferans olan "SEOZONE Konferansı 2013", 21 Eylül 2013'te düzenlendi.

BTK Pazar analizini tamamladı

Bilgi ve İletişim Teknolojileri Kurumu (BTK), altyapının etkin paylaşılmasının sağlanması için etkin piyasa gücü olan işletmecilere pazar analizi kapsamında yükümlülükler getirmiş ve üçüncü tur pazar analizini tamamlamıştır. Geçiş hakkı konusunda bir yönetmelik Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından hazırlanmıştır.

Kamu

Kamu BİT yatırımlarının 2013 ödeneği

Kalkınma Bakanlığı Bilgi Toplumu Dairesi, 2013 Kamu Bilgi ve İletişim Teknolojileri Yatırımları'nı yayınladı. 2013 yılında merkezi yönetim bütçesinden BİT yatırımları için 3,6 milyar TL ödenek ayrıldı.

"Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi- FATİH Projesi" 1,4 milyar TL ile 2013 yılında en fazla ödenek ayrılan BİT projesi oldu. 2013 yılında T.C. Kimlik Kartı Yaygınlaştırma Projesi'ne 130 milyon TL ödenek ayrılırken UYAP ile ilgili "Muhtelif İşler"

projesine 126 milyon TL; "Tapu Kadastro Modernizasyonu Projesi "ne 95 milyon TL, "e-İmza ve Mobil İmza Destekli Elektronik Belge ve Arşiv Yönetim Sisteminin Kurulması ve Yaygınlaştırılması" projesine 85 milyon TL ödenek verildi.

Bilişim meslek standartları

Mesleki Yeterlilik Kurumu, Bilişim sektöründe İstanbul Ticaret Odası (İTO) koordinasyonunda, Türkiye Bilişim Sektörü Derneği (TÜBİDER), Türkiye Bilişim Vakfı (TBV), Tüm Eğitim Kurumları İşverenleri Sendikası (TEKİS) ve YASAD tarafından hazırlanan toplam onaltı bilişim meslek standardı resmi gazetede yayımlandı.

Bilgi İşlem Destek Elemanı (Seviye 4 ve 5), BT Satış Elemanı (Seviye 4), BT Satış Sorumlusu (Seviye 5), Sistem İşletmeni (Seviye 4 ve 5), Veri Giriş Elemanı (Seviye 4), Yazılım Geliştirici (Seviye 4, 5 ve 6), Yazılım Uygulama ve Destek Elemanı (Seviye 4 ve 5), Veritabanı Teknik Elemanı (Seviye 4), Veritabanı Yönetmeni (Seviye 5), BT İş Analizi Elemanı (Seviye 5), BT İş Analisti (Seviye 6) Ulusal Meslek Standartları Resmi Gazete'de yayımlandı.

Mesleki Yeterlilik Kurumu'na dava

Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) tarafından 26 Şubat 2013 tarihli ve 28571 sayılı (Mükerrer) Resmi Gazete'de yayımlanan Ulusal Meslek Standartları'na, Bilgisayar Mühendisleri Odası (BMO) itiraz etti. Bilgisayar Mühendisleri Odası, söz konusu düzenlemelerin Türkiye'de bilgisayar mühendisliği diplomasının "geçerliliğini yitirme" ve mesleğin "yetkisiz kurumlarca verilecek yetkilendirme belgelerine mahkûm edilme" riski taşıdığına dikkat çekti.

Eğitim

FATİH Projesi

Proje kapsamında 120 bin dolayında öğretmen eğitime tabi tutuldu. 10 milyonu aşkın bilgisayar alımı için süreç devam ediyor. 62 bin tablet dağıtıldı. Altyapı ihaleleri tamamlandı. Kasım ayı içinde 650 bin adetlik tablet alımı ihalesi yapıldı.

"e-müfredat" ve "e-ders" uygulaması

MEB, dersleri kaçıran veya ek bilgi edinip kendini geliştirmek isteyen öğrencilere yönelik İnternet üzerinden yeni bir sistemi hayata geçirdi. Yeni sisteme göre; öğrenciler bir derse gidememeleri, derse gidip anlamamaları veya dinleyemedikleri durumlarda aynı dersi İnternet'ten izleyebilecekler.

Endeks ve sıralamalar

Türkiye, spam üretiminde 6. sırada

İngiltere merkezli bir şirketin gerçekleştirdiği araştırmaya göre Hindistan, botnet şampiyonu olarak birinci sıraya yerleşirken İtalya ikinci, ABD ise üçüncü oldu. Listede, Türkiye altıncı sırada yer edindi.

ITU BT Gelişmişlik Endeksi'nde Türkiye 69. oldu

Uluslararası Telekomünikasyon Birliği'ne (International Telecommunications Union -ITU) üye olan ülkelerin değerlendirildiği BT Gelişmişlik Endeksi (ICT Development Index) raporunda Türkiye, 157 ülke arasında 69. oldu.

Türkiye, "İnternet'in yerlileri" sıralamasında 49. sırada

ITU'nun bir raporuna göre, "İnternet'in yerlisi" olarak tanımlanan, 15-24 yaş aralığında olup en az 5 yıllık İnternet deneyimi bulunan gençlerin dünya nüfusuna oranı yüzde 5,2 ve toplam genç nesle oranı yüzde 30 düzeyinde. Türkiye'nin bu alandaki yeri ise yüzde 9,3 ile toplam 180 ülke içinde 49. sıra. Ayrıca Türkiye, yüzde 53,7 şeklindeki "dijital genç neslin" toplam genç nesle oranıyla listede 58. sıraya geriledi.

e-Devlet endeksleri

Avrupa Komisyonu'nun 2012 yılı e-Devlet Kıyaslama Raporu'na göre e-devlet hizmeti sunan İnternet sitelerine çevrimiçi erişilebilirlik genel oranları bakımından Türkiye yüzde 81 oranı ile yüzde 74 olan AB ortalamasının üzerinde yer aldı. Benzer şekilde, incelenen ülkelerde e-devlet hizmeti sunan İnternet sitelerinin çevrimiçi kullanılabilirlik genel oranları bakımından da Türkiye yüzde 75 ile yüzde 70 olan AB ortalamasını geçti. **Türklerin yüzde 61'i kamu hizmeti için birebir temasa geçmeyi tercih ediyor.**

AB'de e-devlet hizmetlerinden yararlanma oranı yüzde 50 civarında iken Türkiye'de söz konusu oran yüzde 38 seviyesinde kalıyor. Eğitim-öğretime yönelik e-devlet hizmetleri konusunda AB ortalaması oranı ile Türkiye'deki kullanım oranları (yüzde 50) paralellik gösteriyor. İstihdam (işten çıkma/çıkarılma ve iş bulma) konusunda ise AB ortalaması yüzde 49 iken Türkiye'de bu oran, yüzde 51 oldu.

Türkiye'de İnternet , "kısmen özgür"

ABD merkezli düşünce kuruluşu Freedom House, "2013 İnternet Özgürlüğü" raporunu açıkladı. Toplam 60 ülkede 1 Mayıs 2012-30 Nisan 2013 tarihleri arasındaki gelişmeler ışığında hazırlanan raporda, Türkiye'ye "kısmen özgür" ülkeler sınıfında yer verildi.

Sıralamada 38'inci sırada yer alan Türkiye; Filipinler, Gürcistan, Kenya, Ukrayna, Ermenistan, Nijerya, Brezilya, Angola, Uganda, Kırgızistan, Endonezya, Tunus, Malavi, Fas, Malezya, Lübnan, Libya, Ürdün, Kamboçya, Hindistan, Ruanda ve Bangladeş gibi ülkelerin gerisinde kaldı.

Yeni kurulan kurul ve merkezler

Siber Güvenlik Kurulu kuruldu

Türkiye'nin siber saldırılara karşı güvenliğini sağlamak üzere Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı başkanlığında Siber Güvenlik Kurulu 2012 sonunda oluşturuldu.

Siber saldırılara müdahale merkezi oluşturuldu

Bakanlar Kurulu'nun, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın yazılı başvurusu üzerine kabul ettiği Ulusal Siber Güvenlik Stratejisi ve 2013-2014 Eylem Planı, 20 Haziran 2013 tarihli ve 28683 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlandı. Buna göre, Türkiye'yi etkileyebilecek tehditlere karşı, 15 Mayıs 2013 itibarıyla kurulan Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi (USOM) 7/24 müdahale edecek. Ayrıca USOM'un koordinasyonunda çalışacak sektörel Siber Olaylara Müdahale Ekipleri (SOME) de oluşturuldu.

Türkiye Dijital Oyunlar Federasyonu kuruldu ve kaldırıldı

Dünyanın en hızlı büyüyen ve gelişen sektörlerinden olan "dijital oyunlar" sektörü için, Gençlik ve Spor Bakanlığı Spor Genel Müdürlüğü'ne bağlı olarak Türkiye Dijital Oyunlar Federasyonu (TÜDOF) kuruldu. 2012'de yapılan seçimde Mevlut Dinç, federasyonun ilk başkanı oldu.

7 Şubat 2013'te gerçekleştirilen seçimde ise, İ. Barış Özistek, TÜDOF Başkanlığı'na seçildi. Ancak TÜDOF, Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından lağvedildi (kaldırıldı). Merkez Danışma Kurulu kararı ile federasyon gelişmekte olan sporlar federasyonuna bağlandı.

İnternet

Gençler

Yapılan araştırmalara göre ülkemizde her 3 gençten 2'si teknolojik cihazların insanların sosyal statülerinin bir parçası olduğunu düşünüyor. Bu kapsamda gençlerin yarısından fazlası (yüzde 53,9) teknolojik cihazları kullanmayan kişilerin çağın gerisinde kaldığına inanıyor.

Gençler, İnternet'i en çok sosyal ağlara bağlanmak (yüzde 54,7), haber okumak (yüzde 39,9) ve bilgi almak (yüzde 39,3) için kullanıyor. Araştırmaya katılan gençler, İnternet'te en az yüzde 6 oranla blog yazdığı ve şans oyunları oynadıklarını ifade etti.

Gençlerin günde ortalama 53,5 dakikaları sosyal ağlarda geçiyor. Bilgi paylaşımı da artık sosyal ağlar üzerinden gerçekleşiyor. Gençler e-posta kontrolü için günde sadece 18 dakika harcıyor. Sosyal ağlarda en fazla vakit geçirenler, 13-17 yaş arası gençler. Yaş ilerledikçe sosyal ağlarda geçirilen süre azalıyor. İnternet'te gençlerin en uzun süreli yaptığı ikinci eylem ortalama 42,7 dakika ile oyun oynamak iken; 28,2 dakika ile müzik/film indirmek 3. sırada yer alıyor.

Türkiye'nin 26 ilinde, 13-29 yaş grubu 3 bin genç ile yapılan bir araştırmaya göre, gençlerin yaşadığı hanelerin yüzde 71,4'ünde bilgisayar bulunuyor. Türkiye'de her 5 gençten 3'ü İnternet erişimini düzenli olarak kullanırken bu oran, kırsal kesimde 5 gençten 2'si şeklinde. Düzenli İnternet erişimi, yüzde 80 ile en çok İzmir'de. Hatay'daki gençlerin yüzde 7'si daha önce İnternet'i hiç duymamış. Kırsal kesimde internet kullanımının artırılabilmesi için evrensel hizmet fonunun etkin olarak kullanılması çok faydalı olacaktır.

Türkiye'de gençlerin yüzde 8,3'ü sabah kalktığında "tuvalete bile gitmeden" İnternet'e girdiğini belirtirken, yüzde 4,7'si ise yataktan kalkmadan İnternet'e girdiğini söyledi. Gençlerin yüzde 28,4'ü de evden çıkmadan İnternet'e girdiğini kaydetti. Düzenli İnternet erişiminin en yüksek olduğu il yüzde 79,6 oranla İzmir olurken, en düşük olduğu ilin ise yüzde 15,5 oranla Van olduğu tespit edildi.

Gençlerin yüzde 44,5'inin masaüstü bilgisayarı, yüzde 40,1'inin dizüstü bilgisayarı, yüzde 25,7'sinin de akıllı telefonu var. Türkiye'de gençlerin yüzde 56,9'unun düzenli İnternet erişimi olduğu belirtilen araştırmada, gençlerin yüzde 92,4'ü, bilgisayarı kendi evlerinde, yüzde 12,5'i iş yerinde, yüzde 10,4'ü de İnternet kafede kullandıklarını belirtti. İnternet aboneliğinin önündeki en önemli engellerden birisi olan cihaz (tablet, dizüstü bilgisayar, masaüstü bilgisayar) edinme maliyetinin azaltılması için de evrensel hizmet fonundan faydalanılabilecektir.

Yeni şirketler

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından "Sermaye Şirketlerinin Açacakları İnternet Sitelerine Dair Yönetmelik" , 1 Temmuz 2013'te yürürlüğe girmek üzere Resmi Gazete'nin 31 Mayıs 2013 tarihli sayısında yayımlandı. Yönetmelikle Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen denetime tabi sermaye şirketleri tarafından açılacak İnternet sitelerinde ilan edilecek ve erişime açık tutulacak asgari içeriğe, denetime tabi sermaye şirketleri ile merkezi veri tabanı hizmet sağlayıcıların (MTHS) yapacakları işlemlere ve bu işlemlerden kaynaklanan yükümlülüklerle ilişkin usul ve esaslar belirlendi.

Buna göre; 1 Temmuz 2013'ten itibaren kurulan şirketlerin kuruluşlarının ticaret siciline tescil edildiği tarihten itibaren 3 ay içinde İnternet sitesi açacak ve bu sitenin belirli bir bölümünü şirketçe kanunen yapılması gereken ilanların yayımlanması için ayıracak.

Destekler ve teşvikler

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı desteği

T.C. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı bilişimle ilgili Ar-Ge çalışmalarına 300 milyon TL kaynak ayırdı. Birinci ve ikinci proje kabulleri tamamlandı. Değerlendirmeler sürüyor.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı desteği

T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı geliştirdiği teknolojik ürünü yurt içinde ve yurt dışında tanıtmak ve pazarlamak isteyen girişimcilere 50 bin liraya kadar hibe destek verecek.

Ekonomi Bakanlığı ihracat desteği

T.C. Ekonomi Bakanlığı'nın 27.12.1994 tarih ve 94/6401 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan "İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kararı"na dayanılarak, Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu'nun 19.06.2012 tarih ve 2012/6 sayılı kararı uyarınca hazırlanan "2012/4 sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ" içerisinde yer alan Bilişim Sektörüne Yönelik Teşvik ve Destekler, T.C. Ekonomi Bakanlığı Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü tarafından verilmeye başlanmıştır.

Mkkellefe e-fatura kolaylığı

T.C. Maliye Bakanlığı'nın, Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği, 21 şubat 2013'te yürürlüğe girdi. Kanunla fatura düzenlemek zorunda olan mkkelleflere, e-fatura gönderme veya alma izni verildi.

Bulut bilişim

Türkiye "Bulut bilişim" pazarı 105 milyon ABD Doları

Türkiye'de faaliyet gösteren KOBİ'lerin yüzde 8'i bulut bilişim hizmetlerinden yararlanmaya sıcak bakıyor. Bu oran, 200 bin üzerinde işletme anlamına geliyor ve aylık 105 milyon ABD Dolarlık pazar potansiyeline işaret ediyor.

2013 YILINDA NELER OLMADI?

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'ne (TOBB) bağlı faaliyet gösterecek Bilişim Sektör Birliği oluşturulması öngörüsü gerçekleşmedi.

Yerli yazılım sanayi görmezden gelindi

Yerli yazılım çözümlerinin kamu ihalelerinde, yabancı yazılımlarda olduğu gibi ürün olarak kabul edilmesi beklentisi karşılanmadı.

Kamu kurumlarının yazılım alımında yerli çözümden yana avantaj sağlayan kurallar uygulanmadı.

Ar-Ge tabanlı ve yenilikçi üretim yapısına geçiş desteklenmedi

Rekabet gücünün artırılması için daha verimli, Ar-Ge tabanlı ve yenilikçi üretim yapısına geçişi destekleyecek politikalar izlenmedi. Ar-Ge faaliyetlerinin desteklenmesine, yüksek katma değerli ürünler geliştirilerek ülke ekonomisinin uluslararası düzeyde rekabet edebilir yapıya kavuşturulmasına yönelik vergi politikası uygulanmadı.

Fikri mülkiyet haklarına ilişkin mevzuat düzenlemeleri yapılmadı

Fikri mülkiyet haklarına ilişkin mevzuat düzenlemeleri gerçekleştirilmedi. Ülkemiz için uygun Teknoloji Transfer Ofisi modeli tamamlanıp pilot ölçekte uygulaması başlatılmadı.

T.C. Kimlik Kartı Projesi yaygınlaşmadı

T.C. Kimlik Kartı Projesi kapsamında 2013 yılı sonuna kadar 10 milyon vatandaşa T.C. Kimlik Kartı dağıtılacağı planlanmıştı. Bu projenin hangi aşamada olduğu bilinmiyor, ancak 10 milyon vatandaşa T.C. Kimlik Kartı dağıtılmadı.

Kişisel verilerin korunmasına yönelik yasal düzenleme yapılmadı

Anayasada kişisel verilerin korunmasına ilişkin getirilen düzenleme çerçevesinde, kişilerin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı ile temel hak ve özgürlüklerinin korunması temin edilerek, elektronik sistemler aracılığıyla veya diğer yollarla işlenen kişisel verilerin korunmasına yönelik yasal düzenleme yapılacaktı. Bu düzenlemeler hâlâ yapılmadı. Ancak, 2013 yılında elektronik haberleşme sektöründe faaliyet gösteren işletmecilere yönelik olarak BTK tarafından 24 Temmuz 2012 tarihinde yayınlanan "Elektronik Haberleşme Sektöründe Kişisel Verilerin İşlenmesi ve Gizliliğinin Korunması Hakkında Yönetmelik" yürürlüğe girmiştir.

Geçiş Hakkı Kullanımı konusunda kamu yararı yeterince gözetilemedi

Hızlı hatların ülke sathına yaygın şekilde tesis edilebilmesi için yasa ile işletmecilere verilmiş olan, "Geçiş Hakkı" kullanımıyla kamu veya özel kişi/kuruluşlara ait arazilerden kabloların geçirilmesi gerekiyordu. Ülkemizde "Geçiş Hakkı" konusunda büyük sorunlar yaşanmaya

devam ediyor. Fiber optik şebekelerin tesis edilmesini kâr amacı gütmeyen halka hizmet için desteklemeleri gereken bazı yerel yönetim ve kamu kuruluşlarının, bu işi gelir elde etmek amacıyla kullanmak istediği bilinmektedir. Öte yandan bu durum, fiber optik şebeke kurarak yatırım yapmak isteyen işletmecileri engellemektedir. Bu engelin kaldırılması ve tekelleşme olmamasına da azami dikkat edilmesi gerekmektedir.

Tesis Paylaşımı fiili olarak uygulanamadı

Mevcut mevzuata göre işletmeciler öncelikli olarak tesis paylaşımı yapmaya mecbur bırakılmıştır. Tesis paylaşımının bulunmadığı yerlerde geçiş hakkı olarak kendi altyapılarını tesis edebileceklerdir. Ancak, bu zorunluluk alt yapı konusunda darboğaz oluşturabilecektir. Tesis Paylaşımını zorunlu tutmak ve öncelik vermekle birlikte kendi altyapısını yapmak isteyen işletmecilere de imkan sağlanması gereklidir. Tesis paylaşımı ücretleri işletmecinin kendi altyapısını döşemesinden bile daha pahalı durumdadır. Bu durumda ücretlerin çok yüksek olması nedeniyle işletmeciler, tesis paylaşımı yapamayacak, aynı zamanda mevzuat gereği geçiş hakkı da alamayacaklardır. Bu durum işletmecileri bir açmazla doğru sürüklemekte, altyapı yatırımlarına da sekte vurulmaktadır. Tesis paylaşımı ücretlerinin makul seviyelerde belirlenmesi çok önemlidir.

Kablo İnternet erişimi beklenen düzeyde yaygınlaşamadı

ADSL hizmetlerine önemli bir seçenek olan genişbant kablo İnternet erişimi konusunda işletmeciler firmalar karşılaştıkları hukuki sorunlar nedeniyle yeterli gelişimi gösteremediler. Kablo İnternet hizmetlerinin kullanımında abone sayısında belirgin bir artış olmakla birlikte istenen yaygınlaşma gerçekleşmedi.

Yeni teşvik sisteminde bilişim, tek başına yer almadı

Ekonomi Bakanlığı tarafından açıklanan yeni teşvik sisteminde bilişim tek başına değil sağlık turizmi, film ve eğitimle birlikte yer aldı. Bakanlık bu dört kalemi hizmet ihracatında öncelikli desteklenecekler olarak belirleyerek reklam, ulaşım, organizasyon gibi harcamalara çeşitli destekler getirdi.

Kamu ihaleleri mevzuatında beklenen iyileştirmeler yapılmadı

Kamu ihaleleri mevzuatının, bilgi teknolojileri, sabit telefon, yazılım, İnternet ürün ve hizmetlerine yönelik devlet alımları için uygun olmadığı yönündeki gerek sivil toplum örgütleri, gerek (kimi) idareler ve gerekse çeşitli sektör şirketlerinin eleştiri ve itirazlarının sonuca kavuşmasına yönelik önlemler bu dönemde de hayata geçirilmedi.

Bilişim toplumu hizmetlerinde AB uyumu sınırlı gelişti. Yetkilendirme rejimine yönelik değişiklikler yapılmadı.

Türkiye "Şartlı Erişime Dayalı Hizmetlerin Yasal Olarak Korunmasına ilişkin Avrupa Sözleşmesi"ne taraf olmadı.

Elektronik imza yasası ve AB yönergesi arasında farklılıklar devam ediyor.

Sanal Mobil Şebeke Hizmeti işletmecileri, çifte Hazine Payı sorunundan dolayı GSM işletmecilerinin isteksizliği nedeniyle halen hizmet veremiyor.

RTÜK tarafından Nisan ayında tamamlanan TV frekans planlaması, Ankara 8. İdare Mahkemesi tarafından ihale sürecinde açıklık, şeffaflık, güvenirlilik ve rekabet gibi esasların ihlali nedeniyle askıya alındı.

“Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun”, yargı yetkisi konusunda düzenleme getirmedi.

e-Ticaret Kanunu kabul edilmedi

1 Ocak 2013'te yürürlüğe girmesi beklenen “Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun” yürürlüğe girmedi. Kanun tasarısı Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Genel Kurul gündeminde. Kanunun TBMM Genel Kurulunda görüşülmesi bekleniyor. Kanun tasarısı, elektronik araçlarla yapılan sözleşmeler ile elektronik ticarete ilişkin bilgi verme hizmeti sunanlara yönelik bazı yükümlülükler içeriyor. Tasarı, istenmeyen elektronik postalara ilişkin de önemli düzenlemeler taşıyor.

Elektronik ticaret (e-ticaret), ekonomi ve iş dünyasına önemli fırsatlar sunuyor. Bu yeni yapı, ekonomilerin büyüme dinamiklerinde E-Ticaret Kanunu'nun yürürlüğe girmesiyle sektörün, 2013'te 50 milyar TL düzeyine çıkması bekleniyor.

Bankalararası Kart Merkezi'nin verilerine göre, 2016'ya kadar dünya nüfusunun yarısının (yaklaşık 3,5 milyar) kullanması öngörülen e-ticaret, dünyada ve Türkiye'de ticaretin geleceğini şekillendiriyor. Ülkemizin de içinde bulunduğu G-20 ülkelerinde, 2016'ya kadar yaklaşık 800 milyon İnternet kullanıcısıyla İnternet ekonomisinin 4 trilyon 200 milyar ABD Dolarına ulaşacağı tahmin ediliyor.

NE YAPMALI?

Dünyada büyümeye devam eden BİT sektörünün, 2014 yılında 5 trilyon ABD Doları seviyesine ulaşması bekleniyor. Türkiye BİT ekonomisi ise, 1.2 trilyon ABD Doları büyüklüğündeki Avrupa BİT pazarının yüzde 2'si, 4.1 trilyon ABD Dolarlık küresel pazarın da yüzde 0.75'i oranında pay alıyor. Bilişim hizmetleri ve yazılım sektörlerinin toplamı Türkiye'de dörtte bir oranına bile ulaşamazken, bu iki alt sektör, küresel BT pazarından yüzde 70'ler düzeyinde pay alıyor.

Ekonomik büyüklük olarak dünyanın 17. ekonomisi olan Türkiye'nin hem nüfusunun hem de ekonomisinin dünya genelindeki payı yüzde 1'in üzerinde olmasına karşın global BİT pazarından aldığı payın yüzde 0.75'te kalması BİT sektörümüzün büyüme potansiyeline sahip olduğunu gösteriyor.

BİT sektörünün 1 birim büyümesinin Türkiye ekonomisinin bütününde 1,8 birimlik büyüme etkisi yaratması bekleniyor. 2023 hedeflerine ulaşabilmesi için Türkiye'nin sadece iç pazarın değil, dış pazarların da teknoloji ürün ve hizmet ihtiyacına yanıt verebilir hale gelmesine ihtiyaç duyuluyor.

Telekom sektöründe rekabet stratejisi değişmeli

Telekom sektöründeki farklı şebekelere farklı düzenlemeler yerine adil ve eşit düzenlemeler yapılmalıdır. Yapılan düzenlemelerin etki analizleri ölçülmeli ve sektör gereksiz düzenlemelerin kaldırılması ile daha dinamik hale getirilmelidir. Sadece hizmete dayalı yetersiz seviyedeki rekabet yerine, altyapıya dayalı yaygınlaşmaya esas bir rekabete öncelik verilmelidir. Henüz etkin rekabetin tesis edilmediği sabit ses ve genişbant pazarlarının düzenlemelerden muaf tutulmasına imkân sağlayacak uygulamalardan kaçınılmalıdır. Serbestleşmenin başladığı 2004 yılında toplam ses trafiği içerisinde sabitin payı % 86 iken, 2013 yılı 3. çeyreği itibariyle bu oran % 7'ye kadar dramatik bir şekilde gerilemiştir. Tüketici eğilimlerindeki bu değişim de göz önünde bulundurularak sabit sesin yok olmasının ve STH işletmecilerinin de daha büyük bir pazarda faaliyet göstermesinin temin edilmesi amacıyla sabit işletmecilere yönelik düzenlemelerin esnekleştirilmesi; hatta kaldırılması gereklidir. Avrupa'da sürekli ve kalıcı regülasyonların uygulanması sonucunda işletmecilerin yıllık yatırımlarının % 2 oranında azalmaya başladığı dönemde deregülasyona yönelikleri görülmektedir. Avrupa'da çoğu ülkede sabit sektörde perakende pazara yönelik düzenleme bulunmamaktadır.

Kablo TV şebekesi yeni girişimcilere açılmalı

Kablo TV şebekesinin 10.02.2005 tarih ve 05-10/81-30 sayılı Rekabet Kurulu kararı doğrultusunda alternatif İnternet servis sağlayıcıların erişimine açılması ya da özel sektöre devredilmesi konusu gündeme alınmalıdır.

Mobil sektördeki verimlilik ve kârlılık sorunlarını çözmek için önlem alınmalı

Mobil sektörde rekabet var gibi gözükse de gerçekte rekabet sorunu ile birlikte verimlilik ve kârlılık sorunu bulunuyor. Bu sorunun çözümü için alınacak her türlü önlemin hızla hayata geçirilmesi, hem rekabetin güçlendirilmesi hem de tüketici yararının artırılması açısından

zorunluluk taşıyor. Adil ve etkin spektrum dağılımı sektördeki adil rekabetin tesisi için en öncelikli koşuldur.

Mobil telekomünikasyon hizmetlerinde tüm işletmecilerin adil koşullarda ve etkin rekabet edebilmesi; sektörde sürdürülebilir gelişimi temin edecek, sonuç olarak ülkemizde mobil hizmetleri kullanan tüketiciler bundan en üst seviyede yarar sağlayacak. Bu doğrultuda, önümüzdeki dönemde yapılacak düzenlemelerde mevcut pazar koşullarının ve işletmeciler arasında farklılıkların göz önünde bulundurulması büyük önem kazanıyor.

TÜBİTAK Ar-Ge desteklerindeki sorunlar çözülmeli, bilişim projelerine daha çok pay ayrılmalı

TÜBİTAK'ın Ar-Ge desteği sağladığı projelerde kendi enstitülerini desteklemesi eğilimi sürmektedir. Ayrıca, üniversite ve sanayi tarafından üretilen projelere TÜBİTAK desteği sağlamada sorunlar yaşanmaktadır. Araştırma projelerinden ziyade geliştirme projelerine destek verilmektedir. Başvuru süreçleri basitleştirilmeli, ödeme süreçleri ise yeniden değerlendirilmelidir. TÜBİTAK Ar-Ge desteği, ürünleşmeye ve markalaşmaya yönelik olarak genişletilmeli ve standartlara erişimi kolaylaştırılmalıdır.

TÜBİTAK tarafından sağlanan Ar-Ge destekleri büyük şirketler için azami yüzde 60, KOBİ'ler için yüzde 75 oranında olup, tüm sektörler için aynıdır. Pek çok Avrupa ülkesinden yüksek olan bu oranlar, destek oranının tüm sektörler için aynı olması nedeniyle tartışmaya açıktır. Oysa ülke olarak üstünlük sağlayabileceğimiz bilişim teknolojileri öncelikli alanlardan birisi olması Vizyon 2023 hedeflerine ulaşmak için de bunun önemli bir konu olarak değerlendirilmelidir. Destek oranları, proje önerisinin ulusal ve küresel yenilikçilik derecesine göre düzenlenmelidir. ARGE personelinin, ev-ofis ortamında çalışıyor olsa bile ARGE teşviklerinden yararlanmalıdır.

Ar-Ge yatırımları ve inovatif şirketler desteklenmeli

Evrensel hizmet, Ar-Ge fonlarını kullanarak; ticarileşen Ar-Ge yatırımları ve inovatif şirketleri destekleyecek fonlar, sektöre kullanılmalı ve girişimcilik desteklenmelidir.

Lisanslama, sektörün ihtiyaçları doğrultusunda iyileştirilmeli

Patent ve fikri mülkiyet haklarının tanımı, uygulaması ve adil kararlara bağlanması yönünde ciddi eksiklikler bulunmaktadır. Mevcut mevzuatta bilişim ürün ya da hizmetlerinin anlamlı biçimde lisanslanmasına olanak verecek iyileştirmeler yapılmalıdır.

Telif hakları ve tescil kanun ve yönetmelikleri genellikle mamul hale gelmiş yazılım ürünlerine hitap etmektedir. Yazılım ürünlerini kapsayan, yeni yürürlüğe sokulmuş olan İsteğe Bağlı Tescil Yönetmeliği, fiziki koşulları ve kaynak kodunu korumak konusunda atılmış ilk önemli adım olmakla birlikte ihtiyaçları karşılamaktan uzaktır. Yazılım ürünü, TOBB kanununda sanayi ürünü kabul edilmekteyken, ihracat mevzuatında hâlâ hizmet olarak kabul edilmektedir. Bu durum yazılım sektörünün ihracat teşviklerinden faydalanmasını engellemektedir.

Vergilendirme mevzuatı yerli sanayiye/sermayeyi koruyacak şekilde değiştirilmeli

Stratejik önemi olan bilişim alanındaki vergiler, sadece bu sektörlerin büyümesini engellemeyip bilişim toplumuna giden yolda Türkiye'yi yavaşlatmaya devam etmektedir. Gerek Hükümet Programı, gerek Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ve BTK'nın stratejik planlarında belirtilmiş genişbant kullanımının yaygınlaşması ve vatandaşlara ulaşımının sağlanması çalışmalarının başarılı olabilmesi için sabit genişbant İnternet'te olduğu gibi mobil genişbant İnternet için abonelerden alınan ilk tesis vergilerinin kaldırılması gerekmektedir. Yerli sermayenin güçlenmesini engelleyebilecek vergi uygulamaları yerli yatırımcıları yabancı şirketler karşısında zayıf duruma düşerek, bu şirketlerimizin küresel oyuncular tarafından kolaylıkla devralınmasının önü açılmaktadır. Ayrıca belediyeler kanununda yer alan ve maliyetleri artıran haberleşme vergisinin kaldırılması sektör için gereklidir.

2023 hedefleri için robotik, nano teknoloji, tele tıp, nesnelere interneti (M2M), akıllı şehirler (smart grid) gibi bilişim alanlarına yönelmeli

Türkiye'nin 2023 yılında dünyanın ilk 10 ekonomisi arasında yer alması için yılda ortalama yüzde 8,5 büyümesi gerekiyor. Bu büyüme, klasik ekonomik aktörlerin hiçbiri ile sağlanamazken sadece bilişim teknolojilerinin etkin ve verimli kullanımıyla olanaklıdır. 2023 hedeflerine erişebilmenin yöntemi, öncelikle mevcut olan robotik, nano teknoloji, tele tıp gibi çözümlerin üretim ve hizmet sunumunda kullanılmasını zorunlu kılmaktır.

Makineler arası iletişim (M2M) ile ilgili atılan olumlu adımlara yönelik, makineler arası veri aktarımına mahsus cihazlar arası iletişim (M2M) altyapısının geliştirilmesinin teşvik edilmesi amacı makineler arası veri aktarımında kullanılan SIM kartlardan 37 TL'lik Yeni Tesis Özel İletişim Vergisi kaldırılmıştır. Bu sayede, yerli SIM kart talebi neredeyse 3'e katlanmıştır.

Bilişim sektörü için tek muhatap olmalı

Sektörün muhatap ihtiyacı karşılanıp koordinasyon sağlanarak kamuda tek muhatap organizasyonu netleştirilmelidir. Yazılım ve hizmet sektörünü destekleyecek politikalar oluşturulmalıdır.

Bilişime talep artırılmalı

Çevrimiçi hizmet üretimine teşvik verilerek; genişbant ucuzlatılarak; bilişimi tüm ekonomik faaliyetlerde yaygınlaştıracak politikalar uygulanarak talep artırılmalıdır.

Devlet ve özel sektör arasındaki haksız rekabete son verilmeli

Devlet kurumları ve özel sektör şirketleri arasındaki haksız rekabet engellenerek; standartlar yaygınlaştırılarak rekabetçi bir piyasa oluşturulmalıdır.

Bilişim işbirliği projelerinde yeni yöntem arayışlarına gidilmeli

Devlet, sanayi ve üniversite işbirliği için geleneksel yöntemleri aşan yeni model arayışına gidilmelidir.

Güvenli İnternet konusunda uluslararası işbirliği yapılmalı

Güvenli İnternet sadece ülkemizin sorunu değil, uluslararası bir sorun olarak öne çıkmaktadır. İnternet sitelerinin tek başına Türkiye’den engellenmesi, teknik bilgisi olan kişilerce aşılmasının kolaylığı nedeniyle çok verimli ve anlamlı olmamaktadır. Bu amaçla tüm dünyayla birlikte “yönetişim ilkeleri” ışığında İnternet’teki zararlı içerik ve bilişim suçlarıyla mücadele edilmesi için uluslararası işbirliklerine gidilmelidir. Bu bağlamda siber suçlar alanındaki ilk uluslararası sözleşme olan ve 2001’de imzalanan Avrupa Konseyi Siber Suçlar Sözleşmesi önem kazanmaktadır. Söz konusu sözleşme, suçların küresel özellik göstermesi nedeniyle yalnız Avrupa Birliği’ne üye ülkelere değil diğer ülkelere de imzaya açılmıştır.

Güvenli İnternet konusunda öncelikle Türkiye, uluslararası üyelikleri (örneğin İnternet Hatları Uluslararası Derneği ‘The International Association of Internet Hotlines Providers-INHOPE’) artırılmalıdır. Ayrıca STK’lar devreye girmeli ve otokontroller olmalıdır.

Sektörde yasal altyapı ihtiyaçları karşılayacak düzeye getirilmeli

Güçlü ve yasal bir altyapı oluşturularak sektörün hızla büyümesi sağlanmalı. Mevcut AB düzenlemeleriyle uyumlu yeni Elektronik İletişim Yasası kabul edilmelidir.

Kişisel veriler ve gizliliğin korunması yasayla teminat altına alınmalı

Kişisel verilerin korunması alanında mukayeseli hukukta ve uluslararası belgelerde meydana gelen gelişme ve değişimler göz önüne alınarak güncellenen Kişisel Verilerin Korunması Kanun Tasarısı kabul edilmelidir.

Bilişim sektöründe uluslararası standartlar, takım çalışması ve pazarlama faaliyetlerine önem verilmeli

Katma değeri yüksek olan bilişim teknolojileri alanında başarılı olmak için uluslararası standartlara uyum, takım çalışması kültürünün gelişimi ve pazarlama faaliyetlerine önem verilmelidir. Firmalar yenilikçi, yaratıcı proje ekipleri kurmalıdır.

Bilgi teknolojileri ve iletişim sektöründe teşvik ve destekler devam etmeli

Bilgi teknolojileri ve iletişim sektörü ülkelerin ekonomilerinde yüksek katma değerli ürün, süreç ve hizmet üretimi için önem teşkil etmektedir. Ülkelerin BT sektörünün gelişmesi için ayırdığı kaynaklar sosyal ve iktisadi yapıyı güçlendirmekte ve güçlü ekonomi olarak geri dönmektedir. Güçlü bir sosyal ve iktisadi yapıyı hedefleyen ülkemizin 2023 vizyon hedeflerine ulaşabilmesi için BT sektörüne sağlanan teşvik ve desteklerin devam etmesi ve etkin biçimde duyurulması gerekmektedir.

5651 Sayılı Yasa’da yeni düzenleme yapılmalı

5651 sayılı “İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun” yeniden ele alınmalı ve uygulama sürecinde görülen aksaklıklar ışığında düzenlenmelidir.

Siber Güvenlik Kurulu'nun hazırladığı Strateji ve Eylem Planı güncellenmeli

Siber Güvenlik Kurulu'nun hazırladığı Strateji ve Eylem Planı, tüm paydaşların görüşüyle güncellenmelidir.

e-Devlet proje ve uygulamaları bütünsel bir yaklaşımla ele alınmalı

e-Devlet proje ve uygulamaları bütünsel bir yaklaşımla ele alınıp kamuya ait BİT yatırım projeleri kurumlar arası koordinasyon ve güvenli elektronik ortamlarda bilgi paylaşımını esas alan bir anlayışla; sanallaştırma, bulut bilişim, yeşil bilişim ve mobil uygulama eğilimleri dikkate alınarak yürütülmelidir.

Elektronik haberleşme, bilgi ve iletişim teknolojileri yasaları AB'ye uyumlaştırılmalı

Elektronik haberleşme, bilgi ve iletişim teknolojileri yasaları, özellikle yetkilendirme rejimi, karşılıklı bağlanabilirlik, piyasaya giriş, perakende fiyatlar, spektrum yönetimi alanlarında AB'ye uyumlaştırılmalı ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ile BTK arasındaki görev bölümü açıklığa kavuşturulmalıdır.

Elektronik iletişim alanında müktesebatın uygulanmasına ve ulusal yasal çerçeveye uyarlanmasına devam edilmeli. Pazarın tamamen serbestleşmesi için hazırlık yapılmalıdır. Mevcut AB düzenlemeleriyle uyumlu yeni Elektronik İletişim Yasası kabul edilmelidir.

Yeni hizmet verilmesini zorlaştıran yetkilendirme rejimi AB mevzuatı ile uyumlu hale getirilmeli, kısıtlar kaldırılmalı, basit hale getirilip yenilikçiliği teşvik edecek yapıda olmalıdır.

Yerli yazılımcılar desteklenmelidir

Bilişim sektöründe katma değer en büyük olduğu alanlardan biri olan yazılım alanında devlet yerli yazılımların geliştirilmesi için gereken teşviklerle birlikte, yeni yazılım ürünlerinin üretilmesi ve bilişim markalarının yaratılması konusunda eşgüdümü sağlamalı ve kendi markasını üretmiş ülkelerin modellerine benzer bir destek mekanizması kurmalıdır. Bu mekanizma Bilişim Bakanlığının sorumluluğunda olmalıdır.

Kamu kurum ve kuruluşları öncelikli olarak yerli yazılım çözümlerini kullanmalıdır. Kamu İhale Kanunu'nda buna ilişkin özel düzenleme yapılmalıdır. TÜRKSAT ve TÜBİTAK eliyle uygulanan devlet tekeli kaldırılmalı, alımlarda tam rekabet koşulları uygulanmalıdır.

Bilişim Bakanlığı kurulmalı

Türkiye Büyük Millet Meclisi İnternet ve Bilişim Araştırma Komisyonu'nun açıkladığı "siber güvenlik" taslak raporunda da kurulması önerilen "Ulusal Siber Güvenlik Koordinasyon Kurulu" ve "Ulusal Bilgisayar Olaylarına Müdahale Organizasyonu" kurulurken "Bilişim Bakanlığı" ve "Ulusal İnternet Ağı İzleme Sistemi" kurulmamıştır. Sektör olarak Bilişim Bakanlığının kurulması beklenmektedir. Yapılan öngörülere göre;

- ⌚ BT stratejisi, büyüme stratejisinin ayrılmaz bir parçası olarak kabul edilmeli
- ⌚ Küresel rekabetçi BT için hizmet ve yazılım ihracatı desteklenmeli
- ⌚ Rekabetçi, yaygın ve ucuz iletişim altyapı ve hizmetleri sağlanmalı
- ⌚ BT'nin iş dünyasına nüfuzu artırılmalı
- ⌚ Girişimci kültürün güçlendirilebilmesi için girişim sermayesinin oluşumu hızlandırılmalı

- ⌚ BT'den alınan vergiler büyümeyi teşvik edecek, derinleşmeyi sağlayacak ve ihracatı güçlendirecek şekilde, değiştirilmeli ve vergi yükü azaltılmalı
- ⌚ Görsel ve işitsel politikalarla ilgili yasal düzenlemelerde uyuma devam edilmeli ve "Sınırsız Televizyon Yönergesi "ne uyum sağlanmalı
- ⌚ İnternet içeriği ve İnternet hizmet sağlayıcılarının bağlı olduğu kurallar ifade özgürlüğünün korunmasıyla ilgili uluslararası standartlara uygun hale getirilmeli.

Spektrum yönetiminin bazı alanlarında (dijital kâr payı politikası ve sınır-ötesi eşgüdüm) AB yasaları ve standartlarına uyum için düzenleme yapılmalı.

AB Sayısal Gündem 2020 programı daha yakından izlenmeli ve öngörülen hedefler için Türkiye gerekli yapılanmaları sağlamalıdır.

SON SÖZ

2013 yılı içinde gerçekleşen ve gerçekleşmeyenlere baktığımızda ülke hedefi olarak gördüğümüz “**Bilişim Toplumuna**” ulaşılmasında aynı 2012 gibi, daha yolumuzun olduğu görülmektedir.

Ülkemizin bilgisayar okur-yazarlığını artırmak için çok hızlı hareket etmek zorunda olduğunu bu yıl da tekrar vurgulamak gerekmektedir. Cumhuriyetin ilk yıllarındaki okuma-yazma seferberliği gibi bir **bilgisayar okur-yazarlığı seferberliği** başlatılarak toplumumuzun büyük kesiminin bu teknolojileri kullanabilir hale getirilmesi “Bilişim Toplumunu” yolunda atılacak önemli bir adım olacaktır. Buna paralel olarak atılacak önemli bir diğer adım da, kullanıcılara katma değer sağlayacak yararlı içeriklerin geliştirilmesidir.

Türkiye'nin 21. yüzyılda etkin bir dünya gücü olarak var olabilmesi ancak ve ancak kendi teknolojilerini üreterek uluslararası rekabet edebilen bir konumdaki bir bilişim sektörüne sahip olmasıyla mümkündür.

Bunun için **devletimizin bilişim sektörünü stratejik sektör olarak tanımlaması**, ölçülebilir hedefleri belirlemesi ve yerli bilişim ürünlerinin, yerli bilişim markalarının geliştirilmesine ön ayak olması gerekmektedir. Kendi pazarında söz sahibi olamayan ülkelerin başka pazarlarda söz sahibi olma şansı yoktur. Bu hedeflere ulaşmada tüm STK'lar, üniversiteler ve özel sektör bir bütün olarak kenetlenecek ve devletimize her türlü desteği verecektir.

Türkiye Bilişim Derneği uluslararası rekabet etmede en önemli bileşen olan uzman profillerini belirlemek için üyesi de olduğu CEPİS in **e-Competence** çalışmasını ülkemizde başlatma kararı almıştır. Avrupa Birliği, özellikle BT uzman profillerinin çıkarılmasıyla birlikte geleceğin yapılanmaları için karar süreçlerini oluşturmayı ve işgücünün serbest dolaşımını sağlamayı hedeflemektedirler.

Bu raporda ülkemizde bu sene yapılan ve gerçekleştirilenler için katkı veren herkese teşekkürü bir borç biliyoruz.

Gerçekleştirilemeyenler için daha fazla çaba harcanması gerektiğine ve ortak akılla çözümler üretilmesi gerektiğine inanıyoruz.

Neler yapılmalı konusunda ise daha çok şeyler söylenebileceğine inanıyoruz.

Saygılarımızla

Kaynaklar

- *1-Küresel eğilimler ve ülke incelemeleri raporu-2013
- *2-TBD'nin 2012 Değerlendirme Raporu
- *3-TBD Bilişim Dergisi – 2013 sayıları
- *4-BT Gelişmişlik Endeksi (ICT Development Index) Raporu
- *5-BTHaber Dergisi ve BT.Net Web Sitesi
- *6- BTK Üç Aylık Pazar Verileri Raporu, 2013-2. Çeyrek
- *7-TÜBİSAD Atılım İçin Bilişim Raporu -2012
- *8- Dünya Ekonomik Forumu Yıllık Küresel Bilişim Teknolojisi Raporu-2012
- *9-TÜİK Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması-2013
- *10- Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne (AB) üyeliği yolunda AB Komisyonu'nun Ekim 2012 – Eylül 2013 dönemini kapsayan ilerleme raporu
- *11-Ernst & Young Türkiye Kurumsal Finansman Bölümü'nün 2013 yılı araştırması
- *12-Verisign'in yayınladığı Alan Adı Endüstrisi özeti
- *13-Gartner'ın 2013 araştırması
- *14- Intel'in Genç Türkiye Araştırması
- *15 -SophosLabs'ın Araştırması
- *16-Deloitte, teknoloji, medya ve telekomünikasyon (TMT) alanındaki öngörülleri
- *17-Uluslararası Sosyal Medya Derneği'nin (USMED) milletvekillerinin Twitter kullanım raporu
- *18-CEO.com sitesinin yaptığı araştırma
- *19- Accenture'ın “Bulut bilişim” pazarı araştırması
- *20-Bilişim Devriminde Türkiye: 1971-2011-2051, TBD Yayınları 2012, Aydın Köksal